

Kjell Eriksson. Att skjuta hästar. En roman om spanska inbördeskriget.

Ordfront förlag.

På löpsedlarna står det om häktade i Göteborg, som stridit i Syrien för IS. Vad få kanske tänker på är att det för åttio år sedan utfärdades liknande lagar mot de som for till Spanien för att strida, främst på republikens sida i de Internationella brigaderna. På många sätt har spanska inbördeskriget blivit ett bortglömt krig eftersom det fick karaktären av ett preludium till andra världskriget. Ernest Hemingway skildrade det i romanen "Klockan klämtar för dig". Eftersom många svenskar sökte sig dit, förtjänar det också en plats i svensk litteratur. Förra året kom Henrik Berggren med en thriller som följde svenska frivilliga i spåren "Det röda arvet". Deckarförfattaren Kjell Eriksson presenterar nu en roman som är lite grand en korsning av dessa båda böcker: "Att skjuta hästar". Hemingwaysk i svensk tappning. Det är berättelsen om Alfons Andersson från Uppland som sökt sig som frivillig till det republikanska Spanien hotat av general Franco. Där blir han svensken Alfonso. Allt börjar med att den hundraårige Alfons på äldreboendet söker sig bakåt i dagboksanteckningar och avslutar en berättelse han påbörjade femton år tidigare. Läsaren får följa Alfons från det för republikanerna så ödesdigra slaget vid Teruel, till tiden strax före slaget vid Ebro, där mer än 40 svenskar stupad, för att sedan sluta cirkeln med återkomsten till Sverige och fram till nutiden. Det är en långsam och vemodig berättelse som har fokus på Alfons egna upplevelser som partisan och reflektion kring krig, politik, vänskap och det egna livet. Alfons konfronteras med en verklighet som inte alltid stämmer med idealen. Slutligen är det kärleken till kvinnan Céleste som väljer väg åt Alfons. Kjell Eriksson har ett ambitiöst anslag i sin berättelse. Han vill fånga människan Alfonso med en berättelse som pendlar mellan hembygden i Uppland och norra Spaniens berg. Här finns också en strävan att lära läsaren så mycket som möjligt om spanska inbördeskriget och dess många aktörer. Självaste Ernest Hemingway skyntar förbi som en statist i berättelsen. Det gör romanen tung och trögläst. Berättelsen vill aldrig riktigt lossna med sina många ord och stickspår. Men den som har orken att hålla ut till slutet får ändå en hyfsat god läsupplevelse. Och mycket lärdom.

Jakob Carlander